

”Vår arbetstid har blivit extremt dyrbar, och vi har ålagts groteska administrativa kontrollfunktioner. Själv sätter jag en signatur på papper flera dussin gånger om dagen, ofta utan att mer än marginellt hinna sätta mig in i vad jag signerar men formellt naturligtvis ändå tar ansvar för. I ett sådant läge är det en skyldighet för den som begär vår hjälp att precisera frågorna och underlätta arbetet.”

skapliga sammanslutningar. Arbetet är väsentligen ett hedersuppdrag, och om det någon gång arvoderas motsvarar timpenningen vanligen insatsen av att gå nattskift i en hamburgerrestaurang. Någon form av akademisk värnplikt får oss ändå att ställa upp.

Fungerar i tidskrifter

Det minsta man under dessa omständigheter kan begära är att få en återkoppling, på svenska numera benämnd feedback, som ger den som lägger ner tid och kraft på ett utlåtande möjligheter att få se hur detta utfallit.

När det gäller referentgranskning av vetenskapliga artiklar fungerar dessa rutiner bra. I allmänhet får referenten ta del av övriga referenters utlåtanden och stämna av om man kommit rätt eller fel, missat, överskattat eller undervärderat en vetenskaplig prestation. Med hjälp av redaktörens allmänna utlåtande kan man sedan bilda sig en uppfattning om man har gjort en rimlig granskning av det aktuella arbetet.

Men ingen återkoppling vid tjänstetillsättningar

När det gäller utlåtanden rörande tjänstetillsättningar i Sverige är min personliga erfarenhet att denna åter-

koppling inte alls fungerar. Jag har vid ett flertal tillfällen lagt ner mycket möda på att uttala mig om MFR-tjänster, SFR-befattningar och motsvarande, utan att någonsin få veta vem som fick tjänsten, annat än genom skvallervägen.

Nyligen fick jag av en tillfällighet veta att man i en docenturnämnd varit missnöjd med mitt utlåtande, vilket aldrig framfördes direkt till mig utan ledde till att ytterligare en sakkunnig inkopplades. Av en tillfällighet fann vi varandra, och konstaterade då att vi väsentligen hade samma bedömning i det aktuella ärendet. Nog hade det underlättat kommunikationen och ökat kvaliteten på det framtida arbetet om dessa sakhållanden hade tydliggjorts ...

FoUU-ansökningar

Just nu arbetar många med att bedöma FoUU-ansökningar. Det innebär att granska flera dussin, ofta välmotiverade ansökningar och att gradera dessa. Men när vi sätts inför detta arbete får vi inte veta vilken fördelningsnyckel som skall gälla. Om bara de översta 20 procenten som topprankats får utdelning och de andra ingenting, så finns det naturligtvis ingen anledning att lägga ner arbete på annat än att identifiera toppnivån.

Om å andra sidan flertalet får någon utdelning bör arbetet istället koncentreras på att sälla ut de ansökningar som inte håller måttet. Att göra någon ranking mellan mittenkandidaterna blir i detta läge en onödig arbetsinsats, eftersom den inte påverkar det slutliga beslutet.

Arbetstiden extremt dyrbar

I en tid när vi förväntas interndebitera det mesta är det förvånande att denna kvalitetsaspekt inte uppmärksammas. Vår arbetstid har blivit extremt dyrbar, och vi har ålagts groteska administrativa kontrollfunktioner. Själv sätter jag en signatur på papper flera dussin gånger om dagen, ofta utan att mer än marginellt hinna sätta mig in i vad jag signerar men formellt naturligtvis ändå tar ansvar för. I ett sådant läge är det en skyldighet för den som begär vår hjälp att precisera frågorna och underlätta arbetet. •

Se även artiklarna på sidorna 4698, 4738 och 4741 i detta nummer.

Astmacigaretterna fanns på riktigt – här är bildbeviset!

FOTO: MORGAN KARLSSON, SAHLGRENSKA UNIVERSITETSKLINIKEN

Astmacigaretter i en box 8×14×3 cm. Cigaretterna är i samma storlek som vanliga, med vitt filter i ena änden och papperet hopvikt i andra änden över pulverformat innehåll. Gavlarna bär texten: »B Braun Melsungen Aktiengesellschaft». På långsidornas kanter står »50 ASTMA-CIGARETTER». Cigaretterna är märkta med en symbol föreställande en triangel inom tre cirklar och är försedda med texten »ASTMA-cigarett BRAUN».

Björn Stenberg rapporterade i Läkartidningen 35/00 (sidan 3795) om hur han bevittnade god effekt av astmacigaretter innehållande folium stramonium. Kanske finns någon dylik cigarettask kvar på något medicinhistoriskt museum? frågade han vidare.

Faktum är att jag själv är innehavare av en ask astmacigaretter (se bilden). Jag fick cigarettasken från Valdemarsviks apotek 1973. I askens botten finns en stämpel »7.73». Asken hade kanske legat flera år utan att efterfrågas.

Skrämmer slag även på inbitna rökare

Jag har provrökt dem utan att känna några negativa effekter. Vid rökning känner man en egendomlig lukt som till och med vanerökare har funnit vedervärdig. I rökarens sällskap har jag några gånger tänt en astmacigarett och därmed uppnått att de har släckt sina cigaretter mot att jag släckt min.

Leif Dernevik
docent, överläkare,
thoraxkirurgiska kliniken,
Sahlgrenska Universitetssjukhuset/
Sahlgrenska, Göteborg